Považujte to za každú radosť, moji bratia, keď na okolo upádate do rôznych pokušení ***[1]***

Jakub 1:2

Častá otázka v osobnom živote veriaceho, ale aj v živote kresťanského spoločenstva je: Ako stáť uprostred skúšok, ktoré do nášho života prichádzajú? Lebo nie je to tak, že veriaci, kresťania, sú vyňatí spod skúšok, ale práve naopak, často sú skúšaní omnoho viac ako neveriaci. Častokrát si ich diabol vyžiada, aby boli preosiati (Lukáš 22:31). V tomto článku uvažujeme nad otázkou „Ako žiť uprostred skúšok?“ podľa prvej kapitoly listu Jakuba. Pozrieme sa na rady, ako sa ku skúškam postaviť, ktoré dáva skúsený starší - pilier Jeruzalemského zboru.

List Jakuba je písaný pre veriacich v Ježiša Krista, ktorí sú rozptýlení v diasporách a trpia v dôsledku rôzneho druhu prenasledovania a tlaku. Z listu vidíme, že sa v ňom opakuje myšlienka skúšok, preskúšaní, pokúšania a rôznych situácií, kedy veriaci sú pokúšaní v reči, v skutku – aby nerobili to, čo majú, a pod. Ale nachádzame v ňom aj myšlienku dokázania sa.

List je písaný veriacim, ktorí trpia. To, že kresťania často trpia, ukazujú aj ďalšie listy, napríklad list Židom, listy Korintským, list Petra. Čítame, že kresťania trpia a sú skúšaní. Preto by sme nemali očakávať, že práve my budeme z utrpení vyňatí. Nebudeme! Pavol píše, že cez mnohé súženia *musíme* vojsť do Božieho kráľovstva (Sk 14:22). Súženia – to sú časy, kedy sa naša viera znovu a znovu preskúšava a dokazuje.

Obstátie v skúškach sa nedeje automaticky, a preto v nich potrebujeme zaujať správne biblické postoje. Jakub chce povzbudiť veriacich a pomôcť im správne stáť uprostred skúšok, v ktorých sa nachádzajú (verš 1), pretože potrebujú v nich obstáť. Vo svojom liste dáva rady, ako žiť uprostred skúšok a obstáť. Tieto rady potrebujeme aj dnes do každej životnej situácie, v ktorej sme skúšaní.

Výsledok skúšky má byť preskúšanosť alebo dokázanosť. Hovorí o tom verš: *„Považujte to za každú radosť, moji bratia, keď na okolo upádate do rôznych pokušení, vediac, že dokázanosť vašej viery pôsobí trpezlivosť“*
(1:2-3).

Čo sa v skúškach preskúšava a dokazuje? Je to viera, ktorá sa skúša a ktorá sa dokáže alebo nedokáže. Podobenstvo o štvorakej pôde (Marek 4:1-20) hovorí, že budú aj takí, ktorí keď prídu do skúšky a trápenia, odstúpia od viery a teda ich viera sa neukáže ako pravá. Keď sme reálne pokúšaní aj naše nebezpečenstvo stroskotať vo viere sa stáva reálne. Preto Jakubove rady dané Svätým Duchom sú životne dôležité.

Prvá rada sa nachádza vo verši 2: *„Považujte to za každú radosť, moji bratia“.* A znie: *Maj ku skúškam správny postoj*
. Neznášame skúšky a snažíme sa im zďaleka vyhnúť, ale Boh nás v živote vovedie do skúšok a Písmo hovorí: „Považuj to za každú radosť“. Zdá sa to úplne šokujúce! Máme považovať za každú radosť to, že sme v hroznej skúške? Jakub hovorí: „Áno, zmeň svoje zmýšľanie o skúškach, považuj každú skúšku za radosť“. Prečo? Pretože skúška, ktorá prišla, nie je náhodná udalosť. Má svoj zámer, lebo vo verši tri je uvedené: „
vediac,
že dokázanosť vašej viery pôsobí trpezlivosť
“ –.
Boh cez skúšku, keď sa dokáže naša viera, niečo v nás vypôsobuje. To, že Boh cez skúšku niečo v našom živote robí, si bežne neuvedomujeme a zdá sa, že sa nám stalo všetko zlé. Ale Boh cez skúšku v nás vypôsobuje
trpezlivosť
, alebo inými slovami:
vytrvalosť
alebo
zotrvávanie
.

Vytrvalosť, vyjadrené pozitívne, znamená, že som stály, pevný, idúci vpred. Boh nás postavil do skúšky na to, aby práve toto požehnanie bolo v našom živote ňou vypôsobené: budeš pevnejší, budeš viacej nasmerovaný na Pána a budeš kráčať vpred. Vyjadrené negatívne: Čo je opak vytrvalosti? Rezignácia, vzdanie sa, povedanie: Ja ďalej nejdem. Jakub chce, aby sme si uvedomili, že výsledkom skúšky, v ktorej sme, nech je akákoľvek, je to, že budeme viac trpezliví, že budeme vytrvalejší, že budeme pevnejší a pôjdeme lepšie vpred. *„Dokáz anosť vašej viery pôsobí trpezlivosť“*
A to je dôvod na veľkú radosť. Našu radosť uprostred skúšok teda nevyvodzujeme z bolesti, ktorú v nich cítime, ale so zámeru, ktorý im Boh dopredu určil pre nás. Takže naše skúšky nie sú náhodné, ale sú zmysluplné, majú svoj cieľ, sú pod správou Boha a sú v jeho pláne pre náš život.

Spomeňme si na Jozefa, Jakubovho syna. Kto by bol tušil, že Boh ho postaví do tej situácie (skúšky) preto, aby ho raz použil na záchranu svojej rodiny a na to, aby sa izraelský národ rozrástol. Jozef sa mohol pýtať: Aké má Boh úmysly, o čo mu ide, keď ma hodili do cisterny a potom neprávom do väzenia? Ale v Božom pláne táto skúška mala cieľ a zmysel. Rovnako to bolo aj s Jóbom. Jób netušil, prečo sa veci diali tak, ako sa diali a prečo prišla naňho všetka tá pohroma. Nemal zodpovedané svoje otázky. A ani my nemusíme mať vo svojich skúškach zodpovedané otázky, ale môžeme sa radovať a povedať: viem, že Boh vedie túto skúšku smerom, aby moja viera bola preskúšaná a aby som z nej vyšiel ako ten, ktorý bude pevnejšie zotrvávať a vytrvávať vo vzťahu s Ním. Nevieme, prečo skúška prišla, nevidíme jej koniec, ale vieme, že sa môžeme radovať, lebo skúška je v rukách nášho Boha a má za cieľ urobiť mi dobre v mojom živote.

Po skúškach často zožneme väčšiu úrodu, ako by sme očakávali, pretože Boh mení skúšky na požehnanie. Spomeňme si na Jóba: prichádza o všetko – obrovská skúška a potom obrovská úroda. Získal ďaleko viac, ako mal pred skúškou. To isté Jozef v Egypte: obrovská skúška a potom obrovská úroda. Učeníci v čase skúšky (keď Pán je vydaný na smrť) sú rozptýlení, trasú sa: Čo bude s nami ďalej? Ako pôjdu veci ďalej? Ale potom po vzkriesení a po Letniciach obrovská úroda. Pamätajme: často krát skúšky predchádzajú veľkú úrodu, ktorá by inak nemohla prísť.

Skúšky nás dokonca prečisťujú. V prvom liste Petra, v prvej kapitole v šiestom až siedmom verši čítame: *„v čom to plesáte, málo teraz, ak je kedy potrebné, rmútiac sa v rozličných pokušeniach...* (Peter hovorí to, čo je v Jakubovi: máte zármutok v rozličných skúškach) ... *aby dokázanie sa vašej viery...* (Peter píše rovnako ako Jakub) ... *o mno ho cennejšie nad zlato, ktoré hynie, ale sa ohňom skúša, bolo vám nájdené na chválu“... .* Zlato sa ohňom skúša, vyplavuje sa z neho troska, až nakoniec zostane čistejšie zlato.

Takéto niečo sa deje v skúškach s našou vierou. Výsledkom skúšok je čistejšia, vrúcnejšia viera a pevnejšie primknutie sa ku Kristovi, a preto pevnejšia trpezlivosť a vytrvávanie, ako je napísané vo verši štyri: *„A trpezlivosť nech má dokonalý skutok, aby ste boli dokonalí a celí, nemajúci ste v ničom nedostatku“.* Tento verš uvádza, čo je výsledok trpezlivosti: trpezlivosť „nech má“. Trpezlivosť a vytrvalosť vedú k dokonalému skutku alebo

dokonalému výsledku. Môžeme toto parafrázovať: trpezlivosť nech má dokonalé ovocie. Toto je to, čo príde po skúške. Stávame sa celí dokonalí a nemajúci v ničom nedostatku. Boh cez skúšku, inými slovami, robí s nami tak ako v medicíne. Robí s nami niečo dobré a Jakub radí: maj správny pohľad na skúšky, v ktorých si. Neupadaj do depresie a zúfalstva kvôli tomu, že si v skúške. Nevzdávaj sa kvôli tomu, že si v skúške. Boh vie, čo robí, keď si v skúške. Môžeš vedieť, že na konci skúšky, keď sa dokážeš, bude tvoja viera prečistená, budeš vytrvalejší, a zdokonalený, „nemajúci v ničom nedostatku“.

Nestačí však mať len správny pohľad na skúšky. V skúškach *buďme aktívni*. Vo veršoch päť až osem máme napísané, že uprostred skúšky potrebujeme niečo robiť:
„A ak sa niekomu z vás nedostáva múdrosti, nech prosí od Boha, ktorý dáva prosto všetkým a nevyčituje a bude mu daná“
(verš 5). Tu je napísané, že si máme prosiť o múdrosť. Uprostred skúšky často prídeme do bodu, kedy sa nám zdá, že zo situácie nie je východisko, zdá sa, že všetky dvere východísk sú zavreté. Viete prečo? Aby nás Boh naučil závislosti na ňom cez modlitbu. Jakub nás povzbudzuje: teraz sa chce Boh dokázať a ty teraz potrebuješ prosiť Boha o múdrosť. Čo je múdrosťou v čase skúšky?

Múdrosť vyžaduje správne poznanie, ale súčasne múdrosť je ešte niečo viac. Ide o to, aby toto poznanie bolo správne aplikované do situácie, v ktorej som. To je moja zodpovednosť – mať poznanie o veci. Prosme si o múdrosť, nehádžme hneď flintu do žita a nehovorme: niet východiska, preto končím. Nie! Boh dáva východisko z každej skúšky, z každého pokušenia, ktoré nás zachvátilo. Tento sľub máme v liste Korintským (1. Ko 10:13). Keď si v skúške, povedz si: Existuje východisko. Ja ho nevidím, ale Boh ho pozná. Boh nás povzbudzuje modliť sa za múdrosť slovami sľubu, že tí, ktorí Ho prosia, ju aj dostávajú. Boh dáva všetkým, štedro a nevyčituje. Čo znamená to *„nevyčituje“*? Že keď prichádzame k Nemu prosiť o pomoc a pýtať si múdrosť, tak nám to nebude vyčítať ako niečo zlé, či nedospelé, ale dá múdrosť, ktorú práve potrebujeme.

Jakub ďalej píše: *„Ale nech prosí vo viere nič nepochybujúc; lebo ten, kto pochybuje sa podobá morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom“* (verš 6). Jakub radí: „keď prosíš Boha, rob to vážne“. Nebuď muž dvojakej mysle. Mohli by sme povedať: „nebuď dvojmyselný“. Znamená to, aby predstúpenie pred Boha nebola ako jedna z možností v zmysle: „už mám svoj plán ako veci urobiť, ale ako poistku skúsim aj Boha, nech aj on mi dá nejakú múdrosť, keby moja zlyhala“. Nie! Musíš ísť k Nemu s postojom túžby závisieť na Ňom vo viere a nemať svoje alternatívne riešenie nezávislé od Boha. Verím, že toto je presne to, na čo Jakub myslí. Lebo inak, keď máš takýto druh zmýšľania (svoju alternatívu), si ako vlna, ktorá sa pohybuje hore-dole. Potrebujeme prísť za Bohom, žiadať a prosiť Ho vo viere: Otče, daj mi múdrosť v tejto skúške, daj mi východisko, daj mi riešenie. Nechoď nikdy k Bohu s tým, že ty už máš múdrosť a Boh nech ti len poskytne inú alternatívu a ty si potom vyberieš. Nie! Prichádzaj k Bohu v pokore: Otče, prosím o Tvoje riešenie.

Verš deväť: *„A ponížený brat nech sa chváli svojou vysokosťou“* (alebo: brat v nízkom postavení nech sa chváli svojou vysokosťou)

.

Ďalšia rada sa dá zhrnúť do slov:
maj reálny pohľad na seba a na svet okolo teba a na budúcnosť
. Maj reálny pohľad uprostred skúšok.

Uprostred skúšok máme tendenciu vidieť veci prehnané, nafúknuté, alebo ich podceniť. Obvykle nevidíme veci tak reálne, ako sú. Máme chudobného brata v nízkom postavení, ubiedeného, možno zneužívaného svojimi zamestnávateľmi. A on sa začne tým trápiť, začne o sebe zmýšľať tak, ako o ňom Boh nezmýšľa. Začne sa porovnávať s inými, ktorí sa radujú, ktorí majú peniaze, majú mnohé veci, ktoré jemu chýbajú. Čo má tento brat robiť v tejto situácii? Jakub dáva radu: „nech sa chváli svojou vysokosťou“. Toto neznamená, aby sa chvastal niečím, čo má sám v sebe, ale aby videl svoj život z Božej perspektívy: aj keď som v nízkom postavení, predsa sú veci, ktorými sa môžem chváliť. Mám viacej ako bohatý muž. Bohatý jedného dňa pominie ako kvet trávy. Jedného dňa uvädne na svojich cestách, aj keď sa mu v živote teraz dobre darí. Ale ja mám výsostné postavenie, som Božie dieťa, stále mám Krista za Spasiteľa,

Jeho krv, čo ma obmýva z mojich hriechov, Jeho vernosť, Jeho príhovornú modlitbu, Jeho sľuby. Všetko toto stále mám. Jeho blízkosť, ktorú mi zasľúbil. Aj keď ju často necítim a v čase skúšok je to veľmi ťažké, všetko toto napriek tomu mám.

Je vždy udivujúce vidieť ľudí, ktorí zdravotne veľmi trpia a predsa sú šťastní, že majú Pána, a ako im to postačuje. Vedia sa chváliť Pánom. Majme v skúškach reálny pohľad na seba, na svet a na budúcnosť.

Verš dvanásť: *„Blahoslavený muž, ktorý znáša pokušenia, lebo keď bude skúsený a dokáže sa, dostane korunu života, ktorú Pán zasľúbil tým, ktorí ho milujú“.* Skúška často krát bolí. Je to, ako keď ma niekto niečím páli. Často krát je to vyslovene, ako keď ideme cez oheň a všetko páli. Text hovorí: keď to znesieš a dokážeš sa, dostaneš korunu života - a to je budúcnosť. Pamätaj, že
skúšky nie sú navždy
. Možno ťa čaká veľa skúšok, ale jedna vec je istá: keď to znesieš, je ti pripravená koruna života, ktorú Pán zasľúbil tým, ktorí Ho milujú. Je to poctenie, ktoré Pán dáva tým, ktorí znášajú skúšky. A tak teda, ako budeš o sebe zmýšľať v časoch skúšok? Aký budeš mať pohľad na seba? Som blahoslavený, keď znášam skúšky, lebo tak píše Jakub. Blahoslavení teda nie sú len tí, ktorí sú chudobní duchom. Blahoslavení nie sú len tí, čo sú milosrdní (Matúš piata kapitola), ale blahoslavení, podľa Biblie, sú aj tí, ktorí znášajú skúšky a dokážu sa. Pamätajme na to, majme reálny pohľad na veci, na problémy a na skúšky.

Skúšky sa niekedy môžu stať pôdou pre pokušenie. Veľmi dôležitá lekcia je: *„Nech nikto nehovorí, keď je pokúšaný, že vraj pokúšaný som pokušením od Boha, lebo veď Boha nemožno pokúšať na zlé a tiež ani On sám nepokúša nikoho“*

(verše 13).
A tak v čase skúšok
nesmieme zmýšľať zle o Bohu
(
„nech nikto nehovorí
“). Skúška sa nesmie stať pokušením obviňovať Boha napríklad z toho, že na nás zabudol, že nemá s nami dobré úmysly, a tak podobne. Text hovorí:
„nech nikto nehovorí, keď je pokúšaný, že vraj pokúšaný som od Boha“.
Nehovor to tak! Odhoďme tú myšlienku hneď, ako zaklope na dvere nášho srdca. Boh nepokúša a Boha nemožno pokúšať.

Odpoveď na otázku *Prečo sú v mojom živote skúšky?* je dvojaká. Prvá odpoveď je, že pokušenia, ktoré v čase skúšky prichádzajú, prichádzajú z mojej hriešnej prirodzenosti alebo od diabla alebo sveta. V čase skúšok sme vábení skočiť na niečo. Naša žiadostivosť, naša závisť, náš hnev, neumŕtvené veci v našom živote – to sú návnady hodené v čase skúšok. Sme náchylní na ne skočiť ako vyhladnutá ryba. Preto Jakub hovorí: „
každý je pokúšaný od svojej žiadosti, vyvlačovaný a vábený a potom žiadosť, keď počne, rodí hriech a hriech, keď je vykonaný, plodí smrť. Neblúďte moji milovaní bratia
“ (verše 14 až 16).

Ak v čase skúšok hovorím: Boh ma pokúša, Boh sa proti mne postavil, tak zmýšľam zle o Bohu a blúdim. Odbime túto myšlienku, kedykoľvek nám príde na myseľ. Boh je stále Bohom! Je dokonale dobrý a od Neho prichádza len každé dobré danie alebo údel, a každý dokonalý dar.

Verš osemnásť. „*A chcúc to tak, splodil nás slovom pravdy, aby sme boli akousi prvotinou Jeho*

stvorení!“ Ak nás Boh splodil slovom pravdy a urobil nás novým stvorením, potom je to zaiste ten najväčší dar, aký sme ako hriešnici mohli dostať skrze Pána Ježiša Krista. Boh, chcúc to tak, splodil nás slovom pravdy – *Boh nám už urobil to najlepšie*, a preto nemôžeme zmýšľať, že v čase skúšok sa k svojim znovuzrodeným obracia chrbtom.

Rada z veršov deväťnásť až dvadsaťsedem sa dá zhrnúť nasledovne: *nespúšťaj sa v čase skúšky, ale počúvaj aži Božie slovo*. Nespúšťaj sa! Spustiť sa znamená, že sa staneme apatickými, neostražitými, necháme sa len tak niesť ako keby prúdom a na ničom nám už nezáleží. Ale máme napísané: *„Moji milovaní bratia, nech je každý človek rýchly počuť, pomalý hovoriť, pomalý do hnevu“* (verš 19). Jakub dáva jasnú radu: počúvaj Božie slovo. Počúvaj, čo ti hovorí Boh, buď poslucháčom. V čase skúšok je veľa pokušení, ale buď pomalý hovoriť a buď pomalý do hnevu.

Ďalej je napísané: *„preto zložiac každú špinu a zbytok zlosti v tichej krotkosti prijmite vsadené slovo, ktoré má moc spasiť vaše duše“* (verš 21). Prijmi vsadené slovo, nebúr sa proti Bohu, ale maj otvorené srdce pre Jeho slovo, ktoré má moc spasiť, zachrániť duše. Buďme činiteľmi slova, nielen poslucháčmi. V čase skúšok máme tendenciu poľaviť, opustiť sa. Text Písma však hovorí: buď činiteľom slova, nebuď len poslucháčom, ktorý príde, počuje, a povie: počul som, rozumiem, ale nejdem nikde (pozri verš 22). Buď činiteľom slova, lebo ten bude blahoslavený vo svojom konaní. Buď človekom, ktorý sa oddá dobrému konaniu.

Jakub upozorňuje: *„Ak sa niekomu medzi vami zdá, že je nábožný a nedrží svojho jazyka na uzde, ale zvodí svoje srdce, toho náboženstvo je márne“* (verš 26). V čase

skúšok je tendencia len hovoriť o skúškach. Hovoriť, a hovoriť, a hovoriť! Ale pozor! Čisté náboženstvo, nepoškvrnené u Boha-Otca, je toto:
„navštevovať siroty a vdovy v ich súžení a seba ostríhať v nepoškvrneného od sveta“
(verš 27).

Toto isto platí aj pre nás v čase skúšok. Ži čisté náboženstvo. Buď čistý tak, ako sa Bohu páči. Slúž mu, choď ďalej, nezastavuj sa. Je to ťažké, je to veľmi náročné. Častokrát vyznávame: padli sme. Ale Jakub povzbudzuje: majte dobrý pohľad na skúšky. *Pokladajte to za každú radosť* , pretože skúšky majú zmysel, majú svoj cieľ a ich výsledok pre nás je úžasný. Prosme si o múdrosť, upnime sa na Boha. Buďme závislí na ňom, majme v skúškach reálny pohľad na seba, na svet a na budúcnosť. Dívajme sa dopredu na to, čo je pred nami. Neobviňujme Boha, nezmýšľajme zle o Bohu. A nakoniec: Nespúšťajme sa, ale počúvajme slovo pravdy, ktoré nám Boh dal. Choďme vpred s tým, že je isté, že každá skúška raz skončí - či teraz alebo neskôr. A príde deň, keď Pán Ježiš Kristus položí na hlavu korunu života tým, ktorí v čase skúšok obstáli.

Nech Boh každému z nás dá milosť obstáť v skúškach.

[1] Slovo *pokušenia* v pôvodnom texte je to isté ako *skúšky*. Vo veršoch 1 až 12 je ho vhodné preložiť ako *skúšky*, vo veršoch 13-14 ako *pok ušenia*
(viď Nová Bible Kralická).